

Пенсії у Франції

Французькі пенсійні реформи, спрямовані на заохочення приватного пенсійного страхування, почалися 1994 року. Але вже з 1990 року там реалізовували так званий план народних накопичень, згідно з яким вкладник пенсійного фонду отримав чимало податкових переваг. До того ж збереження накопичень гарантувала держава.

Сплачуєш внески — зменшуєш податок

Ідея французам сподобалася: високий дохід за цими вкладками спричинив стрімке зростання пенсійних накопичень. У вересні 2003 року було запропоновано нові умови роботи пенсійних фондів, участь у яких дозволяла будь-якій особі зменшити на 10% суму доходів, що підлягають оподаткуванню. Крім того, у пенсійній системі Франції передбачено ще одне зменшення податкового тиску: у разі передачі пенсійних заощаджень у спадок їх не оподатковують, якщо відповідна сума не перевищує 152,5 тис. євро.

Основна пенсійна схема збережеться у Франції до 2010 року, але період виплат пенсійних внесків збільшиться із 37,5 до 40 років. Поступово зменшуються суми пенсій у системі соціального страхування. Більшість французьких експертів і політиків вважають, що влада, продекларувавши зниження податків і закликавши населення до активнішої участі в приватних пенсійних фондах, насправді обмежила можливості цих фондів у їхніх пошуках альтернативних податкових надходжень.

Три рівні пенсійної системи Франції

Перший рівень — це схема, що ґрунтується на розподільчому принципі (PAYG), її фінансують за рахунок внесків працівника й роботодавця. Цю схему розраховано як за формулами зі встановленими виплатами, так і за формулами зі встановленими внесками. Передбачено також мінімальний рівень пенсій для пенсіонерів, старших за 65 років, із низьким рівнем доходів. Такі пенсії фінансують за рахунок загальних податків. Для найманих працівників приватного сектору пенсія першого рівня складається із двох частин: базової та додаткової. Базову пенсію розраховують як частину середньої заробітної плати за найкращі роки трудової діяльності з погляду заробітку. У межах загальної схеми базову частину доповнюють обов'язковими додатковими схемами. Додаткова частина є схемою зі встановленими внесками.

Для працівників, зайнятих у державному секторі

у межах першого рівня призначають лише базову пенсію, яку обчислюють на підставі останньої заробітної плати з урахуванням кількості років, протягом яких було сплачено внески. Хоча для працівників державного сектору не передбачено обов'язкової додаткової пенсії, базова частина в них вища за надану загальною схемою для найманих працівників приватного сектору. Внески, які вносять у базову частину першого рівня, становлять для працівників 6,55% від заробітної плати (+0,1% від заробітної плати, яка перевищує межу соціального страхування — МСС), а для роботодавця — 8,2% від заробітної плати працівника (+1,6% заробітної плати, яка перевищує МСС). Щоб отримати повну пенсію в межах загальної схеми, необхідно досягти пенсійного віку 60 років і підтвердити виплату страхових внесків протягом 40 років. Нові правила, установлені 2003 року, збільшили цей період до 41 року, починаючи із 2008-го, і до 41,9 року, починаючи із 2020-го. В інших схемах можуть бути інші правила виходу на пенсію. У середньому коефіцієнт зміщення, який забезпечують обов'язковими пенсійними схемами, становить 68,8%.

Другий рівень — це професійні добровільні схеми, які можуть ґрунтуватися на принципі PAYG чи бути повністю накопичувальними (залежно від професійної групи працівника).

Третій рівень — це індивідуальні добровільні платежі. Уже 2000 року близько 46% домогосподарств Франції брали участь в одній із приватних пенсійних програм.